

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o „Sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu – Stanje napredka raziskovalnega programa GALILEO na začetku leta 2004“

(KOM(2004) 112 končna verzija)

(2004/C 302/08)

Evropska komisija je 5. maja 2004 sklenila, da se bo v skladu z 262. členom Pogodbe o ustanovitvi Evropske Skupnosti posvetovala z Evropskim ekonomsko-socialnim odborom o „Sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu – Stanje napredka raziskovalnega programa GALILEO na začetku leta 2004“.

Strokovna skupina za promet, energijo, infrastrukturo in informacijsko družbo, ki je morala pripraviti delo odbora na tem področju, je sprejela svoje mnenje dne 10. junija 2004 (poročevalec: g. Buffetaut).

Na svojem 410. plenarnem zasedanju dne 30. junija in 1. julija 2004 (seja z dne 30. junija 2004) je Evropski ekonomsko-socialni odbor sprejel pričujoče mnenje z 161 glasovi za in 3 vzdržanimi.

1. Uvod

1.1 Program GALILEO je velik izziv za Evropsko unijo, njeno neodvisnost, njene tehnološke in znanstvene sposobnosti, njeno gospodarstvo in predvsem njeno vesoljsko industrijo in sektor telekomunikacij. V bistvu je razvoj vesoljskega sektorja temeljil v zadnjih letih predvsem na trgovskih dejavnostih, povezanih s telekomunikacijami prek satelitov. Težave, ki so hudo pretresle telekomunikacijsko industrijo, so posledično resno prizadele vesoljsko industrijo, ki ni bila dovolj podprta na institucionalni in politični ravni, predvsem v primerjavi z našimi glavnimi konkurenti.

1.2 Zaradi razprav o porazdelitvi „pravičnih dobičkov“ programa med državami članicami Evropske vesoljske agencije in zaradi zunanjih pritiskov na Evropo, je program GALILEO z zamudo končno vstopil v fazo dejanskega začetka po sporazumu z dne 26. maja 2003 znotraj sveta Evropske vesoljske agencije glede posameznih finančnih prispevkov njenih članic.

1.3 Pomembna značilnost programa GALILEO v primerjavi z GPS je dejstvo, da gre za civilni program. Ta velik infrastrukturni projekt je odločilnega strateškega pomena za Evropo in njeno neodvisnost, kot so že poudarili EESO, Evropski parlament in Svet. Odlično se umešča v okvir lizbonske strategije. Pomembnost tako obsežnega programa za napredek evropske izgradnje zasluži močan poudarek.

1.4 Sistem GALILEO bo nudil pet storitev:

- odprto storitev (podobno kot osnovna storitev GPS);
- storitev varnosti življenja (safety of life), namenjena predvsem letalskemu, železniškemu in ladijskemu prometu;
- komercialno storitev, ki bo bolj natančna od odprte storitve in namenjena komercialni uporabi;

— storitev iskanja in reševanja;

— vladno storitev, namenjeno javnim oblastem za delo policije, carine in civilne zaščite. Za njihovo delo bodo uporabljeni kodirani in izredno natančni signali, lahko bodo kodirani v vojaške namene; sprejeti bodo potrebni ukrepi, da bi se izognili vsakršnemu sovražnemu napadu.

1.5 Vendar pa se bo kot civilni sistem uporabljal v glavnem v vsakdanjem življenju, predvsem v prometu. Moral bo torej biti sposoben zagotoviti kontinuiteto in varnost storitve in v primeru odpovedi bo lahko uporabljena njegova civilna odgovornost/zaveza za razliko od GPS.

1.6 Konec koncev bo GALILEO bolj natančen od GPS, predvsem pa bo pokrival ves svet. Poleg tega se lahko integriteta signala preverja v resničnem času, kar je bistvenega pomena za nekatere aplikacije in zlasti za civilno letalstvo.

1.7 Namen tega sporočila je predvsem poudariti napredovanje programa GALILEO, predvideti možnosti v prihodnosti in opredeliti tiste negotovosti, ki še vedno ostajajo pri projektu, ki bi moral zbrati 3,2 milijarde evrov v treh fazah:

- faza razvoja in potrditve od leta 2002 do 2005;
- faza razmestitve od leta 2006 do 2007;
- faza komercialnega izkoriščanja, ki se bo začelo leta 2008.

2. Struktura sporočila in vsebina dokumenta

Vsebina je razdeljena na tri teme:

- stanje napredka faze razvoja;
- napredki v mednarodnem sodelovanju;
- prehod v fazo razmestitve in izkoriščanja.

2.1 Razvojna faza

2.1.1 Skupno podjetje

Sporazum iz maja 2003 znotraj sveta Evropske vesoljske agencije je projekt premaknil z mrtve točke in skupno podjetje GALILEO polno deluje od lanskega poletja. Imenovan je njegov direktor, sprejeta je njegova sestava, sprejet je tudi njegov proračun za leti 2003/2004. EGNOS (European Geostationary Navigation Overlay Service) bi moral biti postavljen pod njegov nadzor. Postavlja pa se vprašanje njegovega davčnega položaja in oblike, o čemer potekajo razprave z belgijsko vlado in pri čemer ne gre za zanemarljiv vložek (5 milijonov evrov na leto). Za 32 oseb skupnega podjetja je treba dobiti enako ureditev kot za člane Evropske vesoljske agencije ali Komisije. Belgijske oblasti temu ne nasprotujejo, vendar si želijo zagotoviti socialno varnost sodelavcev tega skupnega podjetja. Težava je torej bolj upravne kot vsebinske narave.

2.1.2 Tehnične študije in raziskovanja

Nanašajo se na:

- zadnja dela v fazi opredelitve;
- osnovno infrastrukturo;
- EGNOS, ki bo kmalu pričel delovati;
- evropski načrt radijske navigacije.

2.1.3 Svetovna konferenca o radijskih komunikacijah iz junija 2003

2.1.3.1 Šlo je za zelo pomembna vprašanja za Evropsko skupnost, ki je imela dva cilja:

- pridobiti potrditev frekvenčnega območja, dodeljenega leta 2000;
- paziti na to, da znotraj tega frekvenčnega območja razporeditev ne bi škodila evropskemu sistemu in da bi bil dostop do tega območja pravičen in bi temeljil na načelu interoperabilnosti.

2.1.3.2 Razprave so potekale v razmerah, ki jih je zaznamoval zgodovinski monopol ameriškega sistema GPS, a je Evropska skupnost naposled prejela rezultate, ki jih je pričakovala, tako za pogoje uporabe frekvenčnega območja kot za zahtevano neodvisno večstransko koordinacijo.

2.1.4 Vključitev novih držav članic in držav kandidatov

Izdelane so bile pobude na področju industrije, da bi te države v celoti sodelovale pri programu GALILEO, v skladu z željo, ki jo je izrazila Komisija.

2.2 Napredki v mednarodnem sodelovanju

2.2.1 Mednarodno sodelovanje je bistveni dejavnik, da bi imeli čimveč koristi iz programa GALILEO, kot je Svet že večkrat poudaril. Sicer pa je prošnji tretjih držav vse več. Zato uporablja Komisija sočasni dvostranski in regionalni pristop.

2.2.2 Prvi sporazum je bil podpisan s Kitajsko 30. oktobra 2003, pogajanja z Indijo in Izraelom še potekajo. Podobni postopki potekajo z Južno Korejo, Brazilijo, Japonsko, Kanado, Avstralijo, Mehiko in Čilom.

2.2.3 Kar zadeva regionalno sodelovanje, poteka dialog z sredozemsko regijo, Latinsko Ameriko in Afriko.

2.2.4 Pogajanja pa potekajo tudi z državama, ki že imata satelitski navigacijski sistem, se pravi z Rusijo in ZDA, ki sta posebej pomembni, saj želita zagotoviti svojo tehnično kompatibilnost in interoperabilnost njunih sistemov z GALILEOM. Treba je spomniti, da so ZDA najprej spodbijale upravičenost samega programa GALILEO. Vsekakor mora mehanizem dogovora, o katerem se trenutno razpravlja, temeljiti na enakih pravicah in dolžnostih vsakega partnerja, kar zadeva drugega, predvsem pri izvajanju morebitne pravice veta.

2.3 Prehod v fazo razvoja in izkoriščanja

To je ključna točka. Fazi razvoja in izkoriščanja sistema se bosta začeli leta 2006 oziroma 2008.

2.3.1 Dajanje sistema v koncesijo

2.3.1.1 Ta podelitev je skupna naloga. Postopek se je začel oktobra 2003. Prispele so štiri candidature in so bile sprejemljive. Izhajale so iz konzorcijev, ki so jih sestavljali glavni partnerji in h katerim se je pridružila skupina pridruženih podjetij. Vsi kandidati so bili mnenja, da bi lahko prihodnji evropski sistem prinašal velik komercialni dobiček, in so ocenili, da lahko financirajo precejšen del prispevkov z lastnim kapitalom.

2.3.1.2 Ta element je še toliko bolj pomemben, glede na to, da Svet želi, da vloženi kapital Skupnosti ne bi presegal tretjine financiranja razvojne faze. Za drugo fazo konkurenčnih pogajanj pa so bili izbrani trije konzorciji (Alcatel/Alenia/Vinci, EADS/Thalès/Inmarsat, Eutelsat).

2.3.1.3 Določenih je šest vrst virov:

- prodaja storitev, ki jih bo ustvaril GALILEO;
- licence in pravice intelektualne lastnine;
- financiranje Skupnosti;
- posojila Evropske investicijske banke;
- prispevki nekaterih tretjih držav;
- morebitna pristojbina za sprejemnike radionavigacijskih signalov prek satelita.

2.3.2 Kadrovska popolnitev sistema

2.3.2.1 Komisija je Svetu in Evropskemu parlamentu predala predlog uredbe o strukturah vodenja evropskega satelitskega programa za radijsko navigacijo. Predlagana je bila ustanovitev na eni strani nadzorne službe in na drugi strani centra za varnost in sigurnost, za katerega bi bil neposredno odgovoren generalni sekretar/visoki predstavnik za skupno zunanjo in varnostno politiko. Navsezadnje bi morala biti nadzorna služba dobro postavljena in bi bila pristojna za varnost. Center za varnost in sigurnost ne bi bil ustanovljen in sam Svet naj bi v kriznih razmerah sprejemal odločitve v realnem času.

2.3.2.2 Drugo pomembno vprašanje na področju vključevanja sistema zadeva morebitne grožnje za zasebno življenje. Treba je opomniti, da sam sistem GALILEO ne pomeni nikakršne grožnje za zasebno življenje, saj ne prejema nobenih informacij o svojih uporabnikih (ni naraščajoče povezave). Nasprotno pa lahko uporabnik prejete informacije pošilja prek drugih sistemov – prenosnega telefona GSM, na primer, kar omogoči njegovo lokalizacijo. Odgovornosti za ureditev takšne uporabe informacij, ki jih pošilja GALILEO, nimajo evropske strukture za vodenje programa, ampak nacionalne oblasti, ki morajo paziti na predpise, ki jih morajo sprejeti za določitev uporabe GALILEA in že sedaj GPS-a.

3. Splošne pripombe

3.1 Odbor ceni prostovoljni pristop, o katerem priča dokument Komisije, glede na to, da gre za projekt – kot je znano – izjemne pomembnosti z veliko težavami. V tem duhu, ki ga zaznamuje želja po uspehu, morajo biti določena vprašanja deležna posebne pozornosti:

- vključitev varnostnih omejitev v zasnovi sistema in njegovega vodenja;
- sklenitev pogajanj z Združenimi državami Amerike, da bi dosegli sporazum, ki bi temeljil na enakih obveznostih in cilju interoperabilnosti;
- iskanje zadostnega zasebnega financiranja in jamstvo dolgoročnih posojil EIB;
- vzdrževanje stroškov realizacije programa v okviru predvidenega proračuna.

3.2 Uspeh tega velikega projekta je odvisen od jasno potrjene politične in finančne volje ter vztrajanje Sveta na tem. S tem ko se je obvezal za GALILEO, je pokazal ambicije, ki jih pomeni za Evropsko unijo in njeno vesoljsko politiko.

4. Sklep

4.1 V svojem sklepu Komisija izraža nekatere bojzani in negotovosti v zvezi s financiranjem. To vprašanje je bistvenega pomena, saj bi bil celoten program lahko postavljen pod vprašaj, če bi postalo financiranje vprašljivo. EESO lahko samo potrdi veliko strateško pomembnost projekta GALILEO za Evropsko unijo in prihodnost njene vesoljske industrije ter za napredek združene Evrope, kot je to že izrecno in podrobno izražal v svojih mnenjih o Zeleni in Beli knjigi Komisije o evropski vesoljski politiki⁽¹⁾. S Komisijo se veseli resničnega napredka, doseženega pri postavljanju programa na noge, in upa, da izkazanega optimizma ne bodo v zadnjem trenutku skalile težave.

Bruselj, 30. junij 2004

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Roger BRIESCH

⁽¹⁾ Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o Beli knjigi „Vesolje: Evropski horizonti razširjene Unije – akcijski načrt za izvajanje evropske vesoljske politike“ (KOM (2003) 673 konč.) – CESE 501/2004, 31.3.2004.

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o „Zeleni knjigi – Evropska vesoljska politika“ (KOM (2003) 17 konč. – UL C 220, 16.9.2003.